

Kurumsal
Ürün ve Çözümleriyle

PAPDUS

Kurumsal Ürün ve Çözümleriyle Pardus

Sunuş

25 yılı aşkın bir geçmişi olan özgür yazılımlar ve 15 yılı aşkın süredir geliştirilmekte olan Linux çekirdeği, özellikle son yıllarda geliştirdikleri inovatif çözümlerle bilişim dünyasını derinden etkiliyor.

TÜBİTAK UEKAE bünyesinde 2003 yılından bu yana yürütülmekte olan Pardus projesi de Türkiye'nin önde gelen özgür yazılım girişimi. Pardus, yaygın bir işletim sistemi ve sürdürülebilir bir organizasyon oluşturmak yanında üst düzey teknolojik inovasyon hedefi de güdüyor.

2005 yılı başından bu yana bireysel kullanıcılara yönelik ürünler yayımlamakta olan Pardus projesi bireysel kullanıcılarına sunduğu avantajları, önümüzdeki aylarda kurumsal kullanıcıların gereksinimlerini ön plana çıkaran yeni bir sürüm dizisiyle kurumsal kullanıcılarına da sunmaya başlıyor. Deneyimli bir ekip tarafından geliştirilen **Pardus Kurumsal 2** bu dizinin ilk ürünü olacak.

Kurumsal kullanıma yönelik ürünleri yanında Pardus projesi, göç, geliştirme, kurulum ve destek konularında doğrudan ya da iş ve çözüm ortakları eliyle sunduğu hizmetlerle kurumların Pardus kullanmalarını kolaylaştırmayı hedefliyor.

Pardus aynı zamanda etrafında şekillenmekte olan özgür yazılım ekosistemi de yüksek katma değerli üretimiyle ülke ekonomisine katkıda bulunuyor.

Pardus ve Özgür Yazılım

Özgür Yazılım

Özgür Yazılım, fikri mülkiyetin özgürce dağıtımı ve yeniden üretilmesine izin veren bir yazılım lisanslama yöntemidir. En yaygın kullanılan özgür yazılım lisansı olan GNU GPL (General Public License = Genel Kamu Lisansı) gereğince kullanıcı, yazılımı özgürce ve sınırsızca

- ❖ çalıştırabilir,
- ❖ kopyalayabilir ve dağıtabilir,
- ❖ inceleyebilir ve değiştirebilir,
- ❖ değiştirdiği hali ile yeniden dağıtabilir.

Bu özgürlüklerin kullanılması için yazılımın yalnızca bilgisayarda çalışabilen ikili (binary) halinin dağıtılması yetmez, yazılımın insanların okuyup anlayabileceği kaynak kodunun da herkes için erişilebilir olması gereklidir. Bu nedenle özgür yazılımlar aynı zamanda da Açık Kaynak (Open Source) olmak durumundadırlar. Linux ve GNU araçlarının ve buna ek olarak binlerce uygulama programının GPL lisansı ile özgürce dağıtılması, **Pardus**'un da aralarında bulunduğu, Linux dağıtımlarının kolaylıkla geliştirilmesini mümkün kılmaktadır.

Özgür yazılımın kapalı kaynak kodlu yazılımlara göre çok sayıda üstünlüğü bulunuyor. Bunların başında **güvenlik** geliyor. Açık kaynak kodlu yazılımlar, doğası gereği geliştirilme sürecinden kullanıma aşamasına kadar on binlerce göz tarafından denetleniyor. Kötü niyetli bir programcı ya da kuruluş tarafından yerleştirilebilecek bir kod parçasının böyle bir ortamda gizlenmesi mümkün değil. Ayrıca, kaynağın açık olması nedeniyle olası güvenlik açıkları hızla yamanabiliyor. Linux platformunun bir diğer üstünlüğü ise, bu ortamda virüs, truva atı, solucan, casus yazılım gibi tehlikelerin "yok denecek kadar" az olması.

Kaynak kodunun isteğe ve gereksinime göre özgürce değiştirilip yeni amaçlara hizmet edecek şekilde uyarlanması da yazılıma benzersiz bir **esneklik** kazandırıyor. Küresel Linux camiasıyla birlikte üretilen işletim sistemi, gerek lisanslama yöntemi ve gerekse bakım ve yönetim kolaylığı ile toplam sahip olma maliyetinde önemli **tasarruf** sağlıyor.

Pardus ve Linux

Pardus, **TÜBİTAK UEKAE** bünyesinde geliştirilen, Linux temelli, özgür yazılım lisansı ile dağıtılan ulusal işletim sistemidir.

UEKAE (Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Araştırma Enstitüsü), **TÜBİTAK**'ın (Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu) 35 yıla varan geçmişi ve 700'ün üzerinde araştırmacı personeliyle, bilgi ve ağ güvenliği, ileri elektronik, kriptografi ve kriptoloji alanlarında çip, bileşen, cihaz, yazılım ve sistem üretimi konusunda uzmanlaşmış bir araştırma enstitüsüdür. Başta ulusal güvenlik kuruluşları olmak üzere kamu ve özel kesimden pek çok kuruma ürün ve hizmetlerini sunan, bunun yanında başta NATO ülkeleri olmak üzere teknoloji ihraç eden **TÜBİTAK UEKAE**, bilgi güvenliği konusunda Türkiye'nin en yetkin merkezidir.

Linux, 1993 yılında Finlandiya'lı bir üniversite öğrencisi olan Linus Torvalds tarafından geliştirilmeye başlanan işletim sistemi çekirdeğidir. Torvalds, bu yazılımın fikri mülkiyetini gizli tutarak korumak yerine paylaşarak güçlendirmek yolunu seçmiş, bu sayede Linux hızla gelişmiş ve hayli yüksek bir güvenilirlik ve olgunluk seviyesine ulaşmıştır. Özellikle GNU (GNU is Not Unix) hareketi tarafından geliştirilen özgür yazılım araçlarının eklenmesi, Linux'u deneysel bir proje olmaktan çıkartıp üretim ortamında kullanılacak bir ürün haline getirmiştir.

Halen dünya sunucu pazarının %20'sini Linux işleten bilgisayarların oluşturduğu raporlanmaktadır. Fortune 500 gibi listelerde yer alan hemen tüm şirketler, bilişim alanındaki işleri için Linux çalıştıran bilgisayarlara güvenmektedirler. Özellikle gömülü cihazlar (video kaydedici, kablo kod çözücü, modem, ağ cihazları, vb) pazarında önümüzdeki yıllarda Linux'un lider duruma geleceği tahmin edilmektedir.

Dünyada Özgür Yazılım

Özgür Yazılım Ekonomisi

Özgür ve açık kaynak kodlu yazılımları bir iş modeline çevirmek ve özgür yazılım çevresinde yaşayan bir ekosistem yaratmak fikri son yıllarda bilişim dünyasında iş yapma şeklini giderek daha fazla etkilemeye başladı. Tüm dünyada hem büyük bilişim şirketleri hem de küçük ve orta boylu bilişim şirketleri ürünlerini özgür yazılımlar olarak yayınlamakta ve toplam geliştirme maliyetlerini diğer özgür yazılımlardan faydalanarak azaltmaktadırlar.

IDC'nin raporuna göre özgür yazılım pazarının 2013 yılına kadar her yıl %22,4 gibi bir oranla büyümesi bekleniyor. Bu oranın bilişim sektörünün toplam büyüme oranından daha fazla olmasının nedeni hem kurumsal kullanıcıların hem de KOBİ'lerin özellikle 2008-2009 yılında yaşanan ekonomik krizi, özgür yazılım ürünlerine geçmek ve teknolojik bağımlılıktan kurtulma fırsatı olarak görmesinde yatıyor.

Bir başka araştırma şirketi Forrester Research'ün CIO'lar arasında yaptığı bir araştırma küresel ekonomik kriz sonrasında CIO'ların ajandasındaki birincil öncelikli konunun özgür yazılım kullanımını artırmak olduğunu gösteriyor.

Özgür yazılım destek hizmetleri sağlayıcısı BlackDuck şirketinin müşterileri üzerinde yaptığı bir araştırma sonucu ortalama bir kurumsal kullanıcının yazılım parkının %22'sinin özgür yazılımlardan oluştuğunu ve bunun da sıfırdan geliştirmeye kıyaslandığında 26 milyon ABD Doları tasarruf sağladığını ortaya koyuyor.

Daha fazla kullanıcının özgür yazılım ürünlerini tercih ediyor olması doğal olarak dünyada da özgür yazılım ekonomisinin büyümesini sağlıyor. Bunun en somut göstergesi 2009 yılında Amerika'da borsaya kote şirketler arasında yapılan ve yatırımcılar için yatırım planlamasında büyük önem teşkil eden Standarts & Poors 500 endeksine, ilk defa bir özgür yazılım firması olan RedHat firmasının dahil olması. Google ve IBM gibi bilişim devlerinin de yer aldığı bu listede artık özgür yazılım firmalarının da boy gösteriyor olması dünyanın gittiği yönü takip edebilmek açısından son derece önemli.

Özgür Yazılıma Göç

Yükselen pazarlarda ise, özgür yazılım ürünleri özellikle geliştirme ortamlarında daha fazla kullanılıyor. Brezilya, Hindistan ve Çin gibi ülkelerin de dahil olduğu bu pazarda geliştirici kitlesinin daha genç olması özgür yazılımla geliştirme yapma ve ürünleri özgür yazılım lisansları ile yayınlama fikrine daha kolay adapte olunmasını sağlıyor.

Özgür yazılım fikrinin günümüzde kapalı kaynak kodlu yazılım üreten en büyük firmalarda bile hem yazılım geliştirme hem de yönetim modeli olarak kabul görmeye başladı. Örneğin 2009 yılında Microsoft firması sanal makineler için ürettiği 20.000 satırlık kodu bu sanal makinelerde Linux işletim sistemlerinin de çalışabilmesini sağlamak için GNU GPL lisansı ile yayınladı.

Amerika'da yaşanan bu gelişmelerin yanında özgür yazılım ürünleri Avrupa'nın rekabetçi pazarında da büyük göç projelerinde kendine yer buluyor. Teknolojik bağımsızlığını sağlamayı ve görev kritik sistemlerinde kararlı ve güvenli yazılımlar kullanmayı amaçlayan gerek özel kurumlar gerekse kamu kurumları özgür yazılımları tercih ediyorlar. Geçtiğimiz yıl içinde 100.000'den fazla çalışanı ile Avrupa'nın en büyük kamu kurumlarından biri olan Fransız Jandarması bilişim sistemlerinde Linux'a göç etme kararı aldı. Avrupa'nın en büyük kentlerinden biri olan Münih Belediyesi de devam eden bir proje kapsamında tüm hizmetlerini Linux işletim sistemleri üstünden vermeye başlıyor.

Avrupa Birliği de özgür yazılım ürünlerinin ve açık standartların yaygınlaşması amacıyla çeşitli projeler yürütmekte. OSOR.eu adı verilen bir organizasyonla Avrupa Komisyonu özellikle kamu kurumları için başarı öykülerini ve özgür yazılımla ilgili Avrupa'da yaşanan gelişmeleri raporlayan bir mecra oluşturmuş durumda. Bu çalışmanın dışında AB aynı zamanda Kıta Avrupası Hukuk Sistemi'ne uygun bir özgür yazılım lisansının (EUPL) üretilmesi için de çalışmalara devam ediyor.

Amerika için açık kaynak (OSFA), İngiltere Açık Kaynak ve Açık Standartlar planı ve FLOSS 2020 Dünya Haritası gibi kamu ve sivil toplum inisiyatifleri tarafından yapılan çalışmalar özgür yazılımın gelecek yıllar da önemini giderek daha da artacağı ve bilişim dünyasında iş modeli geliştirilirken göz ardı edilemeyeceğini gösteriyor.

Neden Pardus?

Bireysel Kullanıcılar

Bireyler Pardus kullanmalı. Çünkü **Pardus**

- ❖ **Özgürdür** Lisansı sizi kısıtlamaz, üreticiyi sizden korumak için değil sizin haklarınızı korumak için tasarlanmıştır.
- ❖ **Türkçe sever** Çekinmeden Türk alfabesinin tüm harflerini kullanabilirsiniz. Yazım ve sözlük denetimi yapar, sizi güzel bir Türkçe kullanmaya teşvik eder.
- ❖ **Virüslere geçit vermez** İnternet'ten gelen her dosyayı kontrolden geçirmekle ya da virüs bulaşmış bilgisayarınızı temizlemekle zaman kaybetmezsiniz.
- ❖ **Hızlı kurulur** 20 dakikada yüklenir. Tek kurulum işlemiyle bilgisayarınıza ofis yazılımı, internet gezgini, sohbet programı gibi gerekli bütün programlar da yüklenir.
- ❖ **Kolay kullanılır** Grafik arayüzleri, menüleri, ikonları ile aklınıza ve güdülerinize hitap eder. Kullanmak için bilgisayar öğrenmek, ikinci bir dil bilmek ya da uzun eğitimlerden geçmek gerekmez.
- ❖ **Tamdır** Bir masaüstü kullanıcısının gereksinim duyacağı her türlü yazılım Kurulum CD'si içinde mevcuttur. İnternet araçları, ofis paketi, her türlü resim, müzik, film için oynatıcı ve düzenleyiciler, oyunlar, aklınıza ne gelirse...
- ❖ **Özelleştirilebilir** Sistemi, kendi beğeninize göre özgürce değiştirebilirsiniz. Hem görünüş, hem de davranış açısından. Tek sınır, hayal gücünüzdür.
- ❖ **Şeffaftır** Kaynak kodlarını kendi ihtiyaçlarınıza göre değiştirebilir, kendi dağıtımınızı üretebilirsiniz. Yazılımların ne yaptığını ve ne yapmadığını kaynak koduna bakarak bilirsiniz.
- ❖ **Çok dil bilir** Pardus ayrı ayrı CD'ler ile tekrar yükleme yapmadan, iki dokunuşla Türkçe'den İngilizce'ye dönüşür. Desteklediği onlarca farklı dilde kolaylıkla kullanılabilir.
- ❖ **Eğlencelidir** Kaptan Masaüstü, PiSi ve ÇOMAR ile bilgisayar kullanmanın keyfini, tam Türkçe desteği ile bilgisayarınızı kendi dilinizde kullanmanın kolaylığını yaşarsınız.

Kurumsal Kullanıcılar

Kurumlar, Pardus kullanmalı. Çünkü **Pardus**

- ❖ **Yasaldır** Kullanıcıya her türlü kullanım, çoğaltım ve dağıtım haklarını veren GNU GPL lisansı ile dağıtılan bir özgür yazılım ürünüdür. İnternette indireceğiniz tek bir CD görüntüsü ile yüzlerce hatta binlerce bilgisayarda Pardus kurabilir ve çalıştırabilirsiniz. Pardus, Başbakanlık tarafından yayınlanan 2008/17 genelgesi gerekleri ile tam uyumludur.
- ❖ **Güvenlidir** Virüs, truva atı gibi kötü amaçlı yazılımlar Pardus'ta çalışmaz. Bu sayede sistem bakım ve destek yükünüz kat kat azalacak, kötü amaçlı yazılımların neden olduğu iş gücü kaybı ortadan kalkacaktır. Pardus teknolojilerini kullanarak tüm bilgisayarlarınızı uzaktan yönetmek ve kullanıcı yetkilerini sınırlı tutmak mümkündür.
- ❖ **Hesaplıdır** Pardus'u kurmak ve işletmek diğer işletim sistemi alternatiflerine göre son derece hesaplıdır. Pardus ile mevcut ve eski donanımlarımdan uzun yıllar faydalanmaya devam edebilirsiniz. Pardus'a geçiş yapıyorsanız yatırımınızın geri dönüşü (ROI) hayli yüksek oranda olacak ve yatırımınız hızla kendisini amorti edecektir. Pardus, toplam sahip olma maliyeti (TCO) açısından %70'lere varan tasarruf sağlanabilmektedir.
- ❖ **Yenilikçidir** Küresel özgür yazılım camiasının bilgi birikimini yansıttığı ve açık kaynak kodlu olarak, paylaşımcı bir şekilde geliştirildiği için Pardus ile inovasyon olanaklarınız son derece geniştir. Gerek kurum içi ve gerekse tedarikçileriniz tarafından Pardus teknolojileri üzerine hızla geliştirme yaparak sorunlarınıza doğru çözümler oluşturabilirsiniz.
- ❖ **Özgürdür** Pardus'un açık kaynak kodlu oluşu ve veri yapılarında açık standartları kullanması sayesinde bilgilerinizin sahibi siz olursunuz. Teknoloji ya da tedarikçi bağımlılığı gibi endişeleriniz olmaz. Fikri mülkiyet hukuku açısından da güvendesiniz.

Pardus Kurumsal

Kurumsal Ürün ve Çözümler

Pardus projesi, kurumsal sürümleriyle gerek küçük boyutlu kurumlar için gereken basit sistemlerin gerekse karmaşık çözümler gerektiren büyük işletmelerin ihtiyaçlarını karşılayabilecek esnek ve özelleştirilebilir bir tasarım anlayışını benimsiyor.

Bu anlayış sayesinde kullanıcılar bir dizi kurumsal çözümden ihtiyaçlarına en uygun olanını benimseme şansına sahip oluyor. Bu çözümler arasında öne çıkanlar şunlar:

- ❖ **Pardus gömülü ince istemciler:** Toplam sahip olma maliyetinin düşük olmasıyla dikkatleri üstüne çeken ince istemciler, şimdi Pardus kurumsal çözümleriyle daha yetenekli, hızlı ve sorunsuz işletilebiliyor.
- ❖ **Pardus Terminal Sunucu Projesi:** Pardus dikkat çeken kurumsal çözümlerinden biri de terminal sunucu tabanlı kuruluşlar için özel olarak geliştirilen ve kurumlara ait özel ihtiyaçların hızla hayata geçirilmesine olanak veren Pardus Terminal Sunucu Projesi (PTSP) çözümleri. PTSP sayesinde kurumlar geçiş sürecini de hızla ve sorunsuz bir şekilde tamamlayabiliyor. Pardus aynı zamanda PTSP sistemler üstünde pek çok çevre birimine yaygın bir donanım desteği sunuyor. PTSP temelli sistemler 2007 yılından bu yana Milli Savunma Bakanlığı bünyesinde 600 sunucu ve 6.000 istemci üzerinde kullanılmaktadır.
- ❖ **Kurumsal yazılım dizisi:** Masaüstü ve sunucu sistemler için tercih edilir bir işletim sistemi sunmanın yanında **TÜBİTAK UEKAE** iş ve çözüm ortakları ile birlikte Pardus ve özgür yazılım temelli kurumsal yazılım projeleri de yürütüyor. Bu projeler kuruma özel çözümlerden doküman yönetimi, iş akışı, veri madenciliği ve iş zekası gibi jenerik uygulamalara uzanan geniş bir yelpazeyi kapsıyor.

Pardus Kurumsal 2

Pardus Kurumsal çözüm ailesinin en yeni üyesi Pardus Kurumsal 2, kurumsal kullanıcıların özel istekleri ve ihtiyaçları göz önüne alınarak geliştiriliyor. Kurumsal 2 aynı zamanda kurumların ihtiyaçlarına cevap verebilmek için bir dizi yeniliği de beraberinde getiriyor.

- ❖ **Kurumsal yazılım seçkisi:** Pardus Kurumsal Deposu, kurumsal masaüstü ve sunucu kullanıcıları için özelleştirilmiş ve kararlılığı kanıtlanmış bir yazılım dizisi barındırıyor. Pardus Kurumsal 2 bu depo kullanılarak oluşturuluyor.
- ❖ **Kararlılık:** Pardus Kurumsal 2, güncelleme ve hata düzeltmelerde kararlılığı ve güvenliği ön planda tutarak öngörülmeyen servis kesintilerini ve zaman kayıplarını önleyip, bakım ve işletim maliyetlerini düşürüyor.
- ❖ **Gelişmiş yönetim ve bakım araçları:** Pardus Kurumsal 2 ile birlikte gelen Pardus Kurumsal Yönetim Sistemi (LiDER), Pardus sistemlerinin yönetim ve işletme görevlerini tek bir merkezden yapılmasını sağlayarak zamandan ve iş gücünden tasarruf ettiriyor.
- ❖ **Özelleştirilebilir sürümler:** Pardus Kurumsal 2, gelişmiş sürüm oluşturma araçları sayesinde kurumların ve birimlerin ihtiyaçlarına göre hızla ve kolayca özelleştirilebiliyor.
- ❖ **Senaryo temelli kurulum:** Pardus Kurumsal 2, yenilenen kurulum aracı YALI ile farklı görev ve servisler için özelleştirilmiş kurulumlar senaryolarını kullanıyor. Sisteme yalnızca gerekli olan uygulama ve servisler kuruluyor.
- ❖ **Sürekli test:** Pardus Kurumsal 2, adanmış bir ekip tarafından farklı donanım yapıları ve kullanım şekilleri gözönünde bulundurularak sürekli test ediliyor. Güvenlik ve kritik hata güncellemeleri gerekli testlerden geçmeden Pardus Kurumsal Deposu'na alınmıyor.

Pardus'a Nasıl Göç Ederim?

Kurum İçi Kaynaklar İle

Mevcut kurumsal kullanıcıların önemli bir kısmı Pardus'a ve özgür yazılıma göç etmek için herhangi bir tedarikçi firma kullanmayıp, bu yöndeki tüm çalışmaları kurum içi bilişim uzman ve kaynakları eliyle yürütmüşlerdir. Manişa ve Antalya İl Sağlık Müdürlükleri, Petrol İş Sendikası, Neziroğlu Motorlu Araçlar, Ankara Emniyet Müdürlüğü, Bergama Belediyesi ve Adıyaman Üniversitesi Pardus'a "kendi yağıyla kavruarak" göç eden kuruluşlar arasındadır.

Göçün kurum içinde ya da tedarikçiler eliyle yürütülmesi durumları arasında izlenen süreçler açısından bir farklılık yoktur. Göç süreci şu aşamalardan oluşur:

- ❖ **Analiz:** Kurumun mevcut ve genellikle sahipli yazılıma dayalı bilişim yapısının ve oluşturulacak özgür yazılım ortamının gereklerinin belirlenmesi.
- ❖ **Planlama:** Mevcut yapı ve gerekler ışığında göç takviminin ve yönteminin belirlenmesi.
- ❖ **Uygulama:** Göç projesine uygun olarak, sahipli yazılım ortamından özgür yazılıma geçişin yürütülmesi.
- ❖ **İşletme:** Göç sonrasında sistem yönetim ve destek faaliyetlerinin özgür yazılım özelliklerine uygun olarak yürütülmeye başlanması.

Kurumların Pardus ve özgür yazılıma göçlerinde, özellikle kurum içi kaynaklarla yürütülen göç projelerinde en kritik bileşenlerden birisi en üst seviyede kararlılık ve destektir. Ayrıca iyi bir proje yönetimi, risklerin düzgün belirlenmesi ve yönetilmesi, gereken durumlarda danışmanlık, eğitim ve benzeri hizmetlerin dışkaynaklama yoluyla alınması başarılı göç projelerinin ortak yöntemleri arasındadır.

Pardus Gç Ortakları

Özgür yazılım konusunda yeterli deneyime sahip bir bilişim birikimi olmayan, gç sürecinin mevcut kurum iç kaynaklarla yürütülemeyecek kadar karmaşık olduğu ve tecrübeli iş ortaklarıyla olası riskleri en aza indirmek isteyen kurumların Pardus ve özgür yazılıma gç işlerini bir ya da birkaç tedarikçi eliyle yürütmeleri daha yerinde olacaktır.

Pardus ve özgür yazılıma gç işlerinin kurumların beklediği ciddiyet, hassasiyet ve dakiklikle yürütülüyor olduğunu güvence altına alabilmek amacıyla **TÜBİTAK UEKAE** yeni bir logo programı başlatmış durumda: **Pardus Gç Ortağı** programı.

PARDUS Gç Ortağı

Pardus ve özgür yazılıma gç sürecini bir Pardus Gç Ortağı eliyle yürütecek olan kamu kurum ve kuruluşları

- ❖ Pardus Gç Ortakları tarafından yürütülmüş tüm gç projelerinde elde edilen bilgi birikimi ve deneyimden yararlanabilecekler,
- ❖ Pardus ekibi ve **TÜBİTAK UEKAE**'nin kalite düzeyi konusundaki ciddi yaklaşımlarını hisseden ve paylaşan bir iş ortağı ile çalışmış olacaklar,
- ❖ Gç projesinin gidişatını Pardus ekibi ve **TÜBİTAK UEKAE** ile sürekli iletişim içerisinde denetleyebilecekler,
- ❖ Gerektiğinde Pardus ekibinden destek ve katkı alabileceklerdir.

Bağlantılar

Pardus Bağlantıları

- ❖ Pardus projesi üzerine genel olarak bilgilenmek, ürünleri indirmek ve Pardus Göç Ortağı ve diğer logo programları hakkında ayrıntılı bilgi için
www.pardus.org.tr
- ❖ Pardus camiasının bir parçası olmak, özellikle bireysel kullanıcılar ile iletişim kurmak, belgelendirme ve diğer camia katkı etkinliklerine katılmak için
www.ozgurlukicin.com
- ❖ Pardus ile ilgili farklı ilgi gruplarının e-posta ve forumlar yoluyla haberleşme platformları için
liste.pardus.org.tr
www.ozgurlukicin.com/forum
- ❖ TÜBİTAK UEKAE ile ilgili ayrıntılı bilgi almak için
www.uekae.tubitak.gov.tr

Creative Commons Attribution-NonCommercial-No
Derivative Works 3.0 Unported License

Ticari amaç gütmeyecek şekilde ve kaynak gösterilmek
kaydıyla bu dokümandaki **bilgiler** aynen ve
değiştirilmeden kullanılabilir.

2010 © TÜBİTAK UEKAE

Bu dokümanın **mizanpajı ve görsel öğeleri**
TÜBİTAK UEKAE'den izin alınmaksızın kullanılamaz.

Pardus markası ve logotipi TÜBİTAK UEKAE adına
tescillidir. İzinsiz kullanılamaz.

Telefon: (262) 648 10 00
e-posta: bilgi@pardus.org.tr